

Obsah ročníku pátého.

Zoologie.

Mravenečník kapský čili Takarú (*Orycteropus capensis*), s vyobr., str. 4.

Život na mrtvém ptáku, s vyobr., str. 13.

Člunozobec africký (*Balaeniceps rex*), s vyobr., str. 17.

Na osení, s vyobr., str. 37.

Tokouni (*Phalangistae*), s 5 vyobr., str. 49., 109., 181.

Hmyz duběnkový, s vyobr., str. 59.

Lelek australský (*Podargus Cuvieri*), s vyobr., str. 64.

Na řepce olejné, s vyobr., str. 73.

Nový škůdce máku — krytonosec běloskvrný (*Ceutorhynchus macula — alba*), s vyobr., str. 85.

O vývoji sledě, str. 86.

O čeledi vepřů (*Suida*), s vyobr., str. 87.

O změně barvy u ještěrek, str. 91.

Ve vinici, s vyobr., str. 97.

Dvojtvárnost (*dimorphismus*) u samiček potápníků „*Dytiscus*“ vzhledem ku *theorii* Darwinově.

Denní motýlové z rodu „*Ornithoptera*“, s vyobr., str. 123.

O chovu kanárů na Harcu, str. 127.

O ústrojnosti rodu *Solpuga* (*Galeodes*), s 5 vyobr., str. 144.

Liška fenek (*Canis Zerda*), s vyobr., str. 149.

Zoologické výlety v zimě, str. 162. a 174.

Zpráva o chovu lososův a pstruhův v Čechách v r. 1874—1875, str. 165. a 186.

V lese listnatém, s vyobr., str. 168.

O mravencích semena snášejících, str. 171.

Hořavka (tepka, stravka) *Rhodeus amarus*, s vyobr., str. 173.

Moroň indický (*Halicore cetacea* Hlig.), s 2 vyobr., str. 196.

V lese listnatém, s vyobr., str. 204.

Veleopové rudí čili orangutangi v aquariu berlínském, str. 213.

Měkkýši okolí Píseckého, str. 219., 234. a 249.

O sumcích, s vyobr., str. 229.

Ze stanice zoologické v Neapoli, str. 237.

Factoni (*Phaeton*), s vyobr., str. 245.

Na lískoví, s vyobr., str. 253.

Měkkýši Krkonoší a hor Jizerských, str. 254, 266.

Vorvaň obecný (*Physeter macrocephalus* L.), s vyobr., str. 268.

Obecná ropucha mořská, s vyobr., str. 277.

Zprávy: Žluva škůdcem chmelnic, str. 9. Sýslové rozmnožili se, str. 9. Obaleč prosový (*Botys*

silacealis), str. 9. Nový druh antilop, str. 10. Utopení sloni, str. 10. Korály na ostrově Sicílii, str. 10. Různí škůdčové chřestu čili šparglu, str. 11. Plískavice čili delfini v zálivu Kielském, str. 11. Zdomácnění velblouda ve Spojených státech, str. 22. Křížení poloosla s koněm, str. 23. Želvy obrovské, zvané slonové, str. 23. Nový druh nosorožce, str. 34. Obrovská ještěrka z ostrova zeleného předhoří, str. 34. Obrovská sepie, str. 35. K zvířeně studní Pražských, str. 35. O rozplemeňování se mloka zemního (*Salamandra maculata*), str. 36. Krocan k honbě způsobilým zvřetem, str. 47. Pokroky zoologie v novější době, str. 58. Mořský ježek, str. 59. Ze života krabů, str. 59. Pozdní motýl, str. 60. Bílé a modré lišky, str. 71. Samovražda u živočichů, str. 72. Ze života perloček, str. 72. Živá gorila, str. 72. Koně z Argentiny čili La Platy, str. 83. Brouk, který vydává zvuky, str. 83. Ornithologické zprávy ze Sibiře, str. 84. O přezimování motýlů, str. 84. O soubojích roháčů, str. 93. Cizopásník v cizopasníku, str. 95. Vortex Lemani, str. 95. Prostředek proti červotočům, str. 95. *Bathybius*, str. 96. Hlemýžďi potravou drozda, str. 107. Vzácný host ze severu, str. 107. Tah velryb, str. 107. Opět nový zhoubee bramborů, str. 107. Delfin pruhovaný, str. 107. Los ve Slezsku, str. 108. Pokusy o chovu ústřic, str. 108. Hromadné umírání špačků, str. 108. Potrava žluny v zimě, str. 120. Zoologická vzácnost, str. 120. První zoologická stanice v Asii, str. 130. O snátcích mezi pokrevenci a o jich následcích, str. 130. Osud školy pro praktickou zoologii na ostrově Penikese u Ameriky, str. 131. Skříňky ku hnízdění ptactva, str. 131. Raný motýl, str. 132. K ochraně ptáků, str. 154. Škorpion samovrah, str. 155. Opět o mšici révokazné „*Phylloxera*“, str. 155. O melanismu zvířat, str. 155. O rybách hnízda stavících, str. 155. Nový bývol, str. 156. Tuzemci západo-australští, str. 166. Lyšaj svlačcový (*Sphinx convolvuli*), str. 167. Mravenci, str. 179. O pohlaví úhořů, str. 180. O upravení rybářství, str. 180. Jarní život, str. 191. Nepřátelé hrachu, str. 192. Tykadla motýlů jsou ústrojem čichovým, str. 214. Báječný vodní had, str. 275. Neobyčejné množství lupenonožek, str. 215. Osazení Ilmenavy lososy, str. 215. Nové výskumy o broucích, str. 216. Ropucha česneková, str. 226. Neobyčejné snešení vejce ptačího, str. 228. O rozesílání jisker lososích do Australie, str. 239. Mandelinka bramborová (*Doryphora decemlineata*), str. 239. Úkazy ze života

ptákův, str. 240. Vyměření velké alky v Americe, str. 251. Lín v suché půdě, str. 264. Vzácnosti z říše ptactva v zemích československých, str. 264. V zoologické stanici v Neapoli, str. 274. Třínohé kůzle, str. 274. Dvounohý pes ostrážitým hlídačem domu, str. 275. Velký jeseter, str. 275. Ze života sršňů, str. 276. Nový druh ovcí, str. 276.

Botanika.

Rostlinstvo pralesův tropických v jižní Americe, s vyobr., str. 1.

O tvaru rostlin stříbřencovitých (Proteaceae) a karpinie (Acacia) s řapíky listovité rozšířenými na Novém Hollandu, s vyobr., str. 6.

Lišejnky co dvojité bytosti rostlinné, s 4 vyobr., str. 19., 31., 43., 55., 62. a 75.

Chleboň čili strom chleboďajný protisečný (Artocarpus incisa L.), s vyobr., str. 41.

Šípenka obecná (Sagittaria sagittifolia L.), s vyobr., str. 66.

Voňankovité rostliny (Hydrocharidae), voňanka žabí (Hydrocharis morsus ranae, L.) a řezan aloesovitý (Stratiotes aloides, L.), s 2 vyobr., str. 78.

Chaluhovitá řasa „bobulák Lütkeův“ (Macrocystis Lütkeana), s vyobr., str. 103.

O rostlinách masožravých, s 3 vyobr., str. 120., 136., 164.

České střední Polabí, nástin botanický, str. 124. a 151.

Řod rdestů (Potamogeton), s 2 vyobr., str. 151.

Rozličné plody ostrovův Antillských, s vyobr., str. 160.

Kandík psí zub (Erythronium dens canis), s 2 vyobr., str. 185.

Mechy jatrovkovité (Hepaticae), s 5 vyobr., str. 193. Banány, s vyobr., str. 209.

O nervatuře listů, s 3 vyobr., str. 217., 248. a 271.

Douška vodní (Elodea canadensis, Rich.), s vyobr., str. 224.

Cykasovité rostliny čili palmy šiškonošné (Cycadeae), s vyobr., str. 232.

Bublínka obecná (Utricularia vulgaris L.), s vyobr., str. 236.

Láčkovky, s vyobr., str. 258.

O některých životních pohybech rostlin od A. Hansgirga, s vyobr., str. 278.

Oblast gumovníkův (Eucalyptus) a rostlin postrminovitých (Epacridae) čili oblast Roberta Browna, s vyobr., str. 283.

Zprávy: Jak se lesní jednodomé stromy vzájemně zúrodňují, str. 9. Jaké účinky mají kořeny rostlin na hnilobu, str. 10. Nová nemoc révy, str. 22. Cibule v starověku, str. 22. Rostlinstvo ostrova Amsterdamu, str. 23. Klíčení semen v plynu kyslíčniku dusnatém, str. 23. O zbarvení žijících rostlin, str. 24. Zajímavý úkaz botanický, str. 34. Odlesňování v Spojených státech severoamerických, str. 34. O sadech gumovníku modrého (Eucalyptus globulosus) v Alžírsku, str. 35. Rostliny, které odpuzují hmyz, str. 35. O révě vinné v Egyptě, str. 46. Patchsuli, str. 47. O vyhubení rostlin prýsčovitých (Euphorbiaceae) v orientu, str. 48. Příspěvky k botanice, str. 58. Kukuřice jest dobrým krmivem pro koně, str. 59. V botanice

některá zajímavá pozorování, str. 60. Rez slezová (Puccinia malvacearum), str. 71. Hniloba bramborová, str. 94. Rostlinné žíně, str. 95. Nový špenát, str. 95. O vlastnosti obilí z rozličných krajín, str. 130. O pýchavce obrovské (Bovista gigantea), str. 132. Největší réva vinná, str. 155. Květinová výstava v Praze, str. 178. Diatomacey (křemenité řasy) v červeném moři, str. 203. Zdivočilé rostliny, str. 204. O pěstování pepře na ostrově Borneu, str. 215. O hubení lesů v Číně, str. 225. O tvoření se škrobu v zrnkách chlorofyllových, str. 226. Sběrka mechů z ostrovů Mozambique-ckých, str. 226. O otrávení očunem čili naháčem, str. 228. Zúrodnování jetele, str. 228. Palma datlová na osách Sahary, str. 239. Vliv květeny na zdravotní poměry krajín, str. 240. Květena na ostrově Guadelupě v Tichém okeanu, str. 251. Vrba červená (Salix purpurea, L.), str. 251. Výhoda při setí semen, str. 251. Pamětihodný strom ombů, str. 275.

Mineralogie, geologie, palaeontologie a chemie.

Olovné doly ve Stříbře, str. 15. Prabydlitelé země české od dra Ant. Friče, s 4 vyobr., str. 26., 57.

O trilobitech čili korýších trojlaločných (Trilobita) českého útvaru silurského, podává asistent MUC. Otomar Novák, s 28 vyobr., str. 51., 79., 91., 115., 140., 176., 188., 211., 258.

Ložiska síry v Sicilii, str. 69.

O horninách a některých nerostech Šáreckých od prof. dr. Em. Bořického, str. 100.

O žule, s vyobr., str. 133.

Plazové českého útvaru křídového od prof. dra Ant. Friče, s 2 vyobr., str. 157., 172.

O tvoření se uhlí od Fr. Šafránka, str. 183., 198.

O hornictví v Japonsku, str. 209.

Sopky bahenné čili salsy u Turbaku v Nové Granadě, s vyobr., str. 220.

Košťická ploška, s vyobraz., str. 242.

Geologické museum v Praze, str. 270.

Zprávy: Podivuhodný malachit, str. 10. Účinky hnojení na množství alkaloidů v rostlinách, str. 10. O meteoritech z Jovy, str. 11. Ryzí zlato z Verespataku vyskytuje se v miskách nerostův, str. 22. O sduřování se platiny s oliviny na Urálu a o genetických poměrech řečeného kovu ku chromitu, str. 23. K falšování guana, str. 24. Nový druh nerostů „melanosiderit“ zvaný, str. 24. Chlorotil nový nerost z Zinnwaldu a ze Schneebergu, str. 34. O výrobě petroleje v Rusku, str. 35. Plyn z naftalinu, str. 47. Hyenní jeskyně Lindenthalská, str. 48. Uhlí jakožto protílek fosforu, str. 48. Nová mrva, str. 48. Kerasin čili rohovec olovnatý z Bourbonne-u lex Bains, str. 59. Nová naleziště zlata v Americe, str. 59. Červená země (Terra rossa), str. 60. Klamotvary přeměněné smithsonitu čili kalamínu uhličitého po kalamínu křemičitém, str. 60. Zajímavý nález předpotopních čili fossilních ssavců v celých kostrách, str. 70. O šestičíselné zkamenělé kořenoušce (Rhizostoma) a o čtyřčíselné fossilní meduse „Semaestomites“ zvané, str. 71. O tasmanitu a australském bílém uhlí, str. 72. Mohutná ložiska železných rud a roz-

sáhlé pánve kamenného uhlí, str. 72. Atmosférický prach, str. 84. O aporrhaidách (Aporrhais) anglického útvaru křídového, str. 84. Vyskytování se ryzího olova v Rusku, str. 84. Množství škrobu v bramborech, str. 93. Český jantar, str. 93. O tvoření se meteoritův a o vulkanismu, str. 93. Velmi dobrý inkoust, str. 107. Nový kov, str. 108. Palaeotherium magnum, str. 108. O kamenném oleji na ostrově Zante, str. 119. Skoumání vody mořské a vody slaných močálův kolem Montpellieru se rozprostírajících v příčině množství jejich čpavku, str. 119. Nová pozorování o Eozoon canadense, str. 119. Zkouška na červené víno, str. 131. O kyselině nitro-stearové, str. 143. O novém dvojkyanidu, str. 143. O účinku rozličných roztokův na rezavění železa, str. 144. Báně na rtuf v Novém Almadénu v Kalifornii, str. 154. O nápadné zrůdě čili patvaru devonského hlavonožce z rodu Gomphoceras, str. 156. Mamutová jeskyně v Kentuckách, str. 191. O účinku chmele co kvasidla, str. 191. Nové ložisko síry, str. 204. Doly kanadské, str. 215. Ozon jest jedem, jenž na živočišné ústrojí co nejpudčeji působí, str. 225. Zvláštní zdroj ledku, str. 225. Voda mineralní jest vodou k pití, str. 226. Sopka Kirishimajama v jižním Japonsku, str. 227. Lignit v útvaru křídovém v severní Americe, str. 228. Magnetické železo ve vzduchu, str. 228. Nepravidelnosti krystalů analcimu, str. 239. O vyskytování se nerostů tellurových v Coloradu, str. 240. O krystalech antimonu, str. 250. Tuha sibiřská, str. 251. Krystaly strontianitu z Hammu ve Vestfálsku, str. 251. Pyrit z Waldensteinu v Korutanech, str. 262. Nikl v železité platině, str. 263. Zelenokamy z hloubky 1000 metrů šachty sv. Vojtěcha v Příbrami, str. 263. Distrikt nafty v severozápadní části Kavkazu, str. 274. Kostí mamuta, str. 275. Doly na nikl v Nové Kaledonii u Austrálie, str. 275. Onyx z Tocali v Mexiku, str. 284.

Fysika, astronomie a meteorologie.

Vesmír nový, podává V. Doubravský, s vyobrazením, str. 138., 158.

Zprávy: Teploty některých rostlin v světle slunečním, str. 9. Nový způsob vývinu magnetičnosti, str. 10. Jaké účinky mají kořeny rostlin na hnilobu? str. 10. Ledové mraky, str. 11. O teplotě uvnitř země, str. 24. Nový potápěcí přístroj, str. 34. Předběžný výsledek pozorování při průchodu Venuše, str. 35. O závislosti pocitu barvy na čase, str. 70. Přístroj soustředování tepla slunečního, str. 83. O pohybu ledovce Rhonského, str. 83. Roury bleskové čili fulgurity v království polském, str. 130. Zajímavý optický úkaz, str. 131. Měření hloubek při jezeře Vierwaldstättském, str. 156. O souvislosti skvrn slunečních s bouřkami a ozonem, str. 204. O znečišťování atmosféry továrnami a závody průmyslovými, zejména kouřem z kamenného uhlí, str. 225. O zhoubném účinku blesku na lesy, str. 226. O účinku zimy na změnu barvy listův, str. 240. Vyměření východního břehu sibiřského mezi 45° a 52° severní šířky, str. 263. Elektrické výskumy na krystalech, str. 274. Znějící písek, str. 284.

Obchod a průmysl.

Zprávy: Výborný způsob sušení listů tabákových, str. 59. Nové obchodní spojení mezi jezerem Aralským a Kaspickými přístavy, str. 120. O spotřebě opia v Číně, str. 130. Výtěžek lososů ve Škotsku, str. 143. Ložiska guana, str. 167. Vývoz čaje z Východní Indie, str. 180. O upotřebených kukuřice a luštěnin ku pečení chleba, str. 227. Guano na ostrovech Bahamských, str. 227. Americký petrolej ve východní Asii, str. 228. Vývoz plodin z ostrova Tahiti, str. 240.

Články obsahu všeobecného nebo smíšeného.

Život pod kamenem, píše Fr. Vejdovský, str. 2. Sladkovodní aquarium, s vyobr., str. 25. Z výletu do Věličky, píše dr. Č. Kotal, str. 28, 67. Stavby na kolech v Krajíně, str. 39. O skříních musejních s 2 vyobraz., str. 105. O novějších směrech vědeckého přírodopytu, str. 105, 116, 147, 222, 230, 246, 271. O objízďce světa, již korveta „Challenger“ zvaná podnikla, str. 111. Výlet na rašeliny okolí Veselského, píše Fr. Lad. Sitenický, str. 242. O hyenách, s vyobraz., str. 265.

Zprávy: Mořské a sladkovodní aquarium, str. 9. Vymírání hord Indiánských na řece Amazonské str. 22. Švédská polární výprava, str. 34. Nový případ zdivočin, str. 35. Nejznamenitější plavec, str. 47. Perioda vyhubené starší zvířeny na ostrově Rodriguezu, str. 59. Hořící rašelinisté, str. 60. Stanley v střední Africe, str. 70. Kjökkenmöddingsy čili nahromaděné odpadky potravy lidské v Dánsku, str. 71. Neobyčejné množství dobytka, str. 83. Dle čeho se pozná dobrotu vody, str. 83. Zvláštní otrávení, str. 83. Skoumání severního moře, str. 84. Nové aquarium se zimní a letní zahradou ve Westminsteru v Londýně, str. 94. Neobyčejný případ otrávení mlékem kozím, str. 95. Zkoumání jezera Bodamského, str. 95. O důležitosti fosforečnanu vápenatého pro výživu těla, str. 96. „Civitates orbis terrarum“, str. 107. Ceny pařížské akademie pro přírodopytce, str. 131. Přírodovědecká pozorování, str. 132. Přehled rozličných pokrmů dle doby, v jaké se stráví, dle udání dra. Ottona Ule-a, str. 143. Součásti mléka a jádra kokosového, str. 155. Největší jeskyně na světě, str. 156. Nordenskjöldova cesta po Jeniseji, str. 166. Vzácnosti berlinského aquaria, str. 179. Jak povstalo guano, str. 191. Jak lze snadno uchrániti zavařeniny ovocné před plesnivinou, str. 191. Noviny o korvetě Challengeru, str. 203. Výzkumy Albertiho na Nové Guinei, str. 216. Nový pramen potravy, str. 227. Upravení hranice mezi spojenými státy a Amerikou britickou, str. 226. Užívání vody studničné v zahradnictví, str. 228. Novou výpravu vědeckou do Afriky, str. 228. Challenger, str. 239. Zkoušky s prachem střelným, str. 251. Průplav mezi jezerem Kaspickým a mořem středozemním, str. 262. O lasturových kopcích na jižním pobřeží brasílském, str. 263. Vliv ovčí na tvárnost rostlinstva, str. 274. Náhlé vystoupení jespu (písciny), str. 284.

Zprávy spolkové a osobní.

- Přírodovědecký odbor musea království českého, str. 45, 82, 106, 142, 262.
Klub přírodovědecký, str. 46, 93, 190.
Dáma-zoolog, str. 96.
Přírodovědecká společnost v Asii, str. 108.
Slezský botanický výměnný spolek, str. 155.
Mikroskopický klub v Honolulu, str. 156.
Dr. Ascherson, str. 167.
Vypsání ceny od klubu přírodovědeckého, str. 192.
Valné shromáždění společnosti musea království českého, str. 201.
Vědecké cesty českých přírodopyců do ciziny str. 262.

Literatura.

- Nerostopis pro vyšší gymnasiální a realní školy, sepsal prof. dr. Em. Bořický, str. 12, 120, 276.
Listy rostlinné světlopisně vyobrazené, str. 24.
Přírodopis pro školy obecné a měšťanské od dra Al. Pokorného a Pavla Jehličky. První stupeň, str. 36.
Tělo- a zdravotvěda pro vyšší třídy škol středních od dra Vlad. Šíra, str. 72.
Přírodopis živočišstva od Frant. Šváchy, str. 72.
Chrupy ssavců, od Frant. Špačka, str. 72.
Morphologisches Jahrbuch od dra. C. Gegenbauera, str. 96.
Häcklovo nejnovější dílo o arabských korálech, str. 132.
Analytický klíč botanický od prof. K. Masla, str. 144.

- Všeobecná vědecká biblioteka, str. 154.
Malá geologie čili nauka o vrstvách kůry zemské od prof. dra. Ant. Friče, str. 167,
Der Silber- und Bleibergbau zu Příbram, str. 168.
Nové učebné pomůcky. Názorná škola štěpařská od Karla Němce, str. 204.
Uiber Psammoryctes umbellifer und ihm verwandte Gattungen od Fr. Vejdovského str. 252.
Ungarns Spinnen-Fauna od Ot. Hermana, str. 252.
Grundzüge der Entwicklungsgeschichte der Thiere von M. Foster und Fr. Balfour, str. 264.
Evropské ptactvo dra Ant. Friče, str. 264.
Uiber Pliocen und Eisperiode auf beiden Seiten der Alpen von Rüttimeyer, str. 264.
Stručná tělo- a zdravotvěda pro mládež dospělejší od učitele Kmoníčka, str. 276.
Geologické procházky po okolí smíchovském od Jos. Kořenského, str. 276.

Úmrti.

- Dr. Vilém Emanuel Bleek, str. 36. Oskar Ferdinand Peschel, str. 36. Dr. Jiří Lohde, str. 36. Dr. Rud. v. Willemoes-Suhm, str. 60. Dr. Ludvík Redtenbacher, str. 120. Adolf Brogniart, str. 156. Bedřich hrabě Berchtold, str. 167. Dr. František Palacký, str. 203. Mdr. Albert Prokop, str. 214. Dr. Ant. Martius, str. 216. Balard, str. 228. Dr. Christian Gottfried Ehrenberg, str. 251. Tommy Windich, str. 264. Josef Wenzig, str. 273.